

ПОЩАСТИЛО мені народитися у сім'ї з міцним християнським корінням, сталими українськими традиціями. А першою вихователькою і берегинєю мого дитинства (так рано й трагічно обірваного гітлерівським фашизмом) була бабуся по маминій лінії Марія Прохорівна Якименко (до заміжжя Кива).

Її, бідну неграмотну селянку, матір багатодітної родини, доля щедро обдаровувала приятелюванням із людьми, які були неординарними особистостями. І ставалося це, мабуть, тому, що наділив її Господь товариською вдачею, душевним теплом, умінням завжди розділити і чужий біль, і радість також...

читатимуть Остапа Вишню, — "Це ж мого Павлушу", — сповчувалася щоразу бабуся — і наказувала мені сидіти тихо або ж іти гратися в іншу кімнату. Сама ж вмошувалася поближче до радіо, щоб нічого не пропустити.

А потім переказувала і переказувала зміст почутого домашнім, сусідам, знайомим. Додавала й свій спомин, який я чула не раз і добре запам'ятала.

"...Жила я змолоду в Груні Зіньківського повіту. А з Губенками — Параскою і Михайлом по сусідству, в стосунках приятельських, близьких були. Тож коли народився у них другий синок, попросили мене Губенки бути йому хрещеною матір'ю. Я, звісно, погодилася. На сво-

не обминули і його. Тому твори Остапа Вишні тоді були заборонені. Я ж вірила в незрадливість своєї пам'яті. Шукала і знайшла тому підтвердження.

Актриса Поліна Нятко, яка добре знала сім'ю Остапа Вишні, у своїх спогадах "Повертаючись у далеку весну" згадує, що у передвоєнні роки коштовні перлини вишневих усмішок із великим тактом, тонким теплим гумором, властивим почерку автора, часто читав актор театру ім. І. Франка Михайло Пилипенко. А письменник Степан Крижанівський зазначав, що в ті роки твори Остапа Вишні звучали, лише псевдонім його не розшифровували, бо Павло Михайлович, як він сам висловлювався, "відбував десятирічку" на Півночі. Слово Остапа Вишні не можна було замовчувати за будь-яких обставин. Його любив і чекав народ. Я — живий тому свідок.

Відступаючи від теми, зауважу. Минули десятиліття, змінився державний устрій, а щоденник Остапа Вишні "Думи мої, думи мої..." як заповіт патріарха українського слова письменству всіх епох і поколінь актуальний і нині. У ньому його біль, роздуми, застереження щодо порядності й відповідальності володарів і вартівих слова перед часом і вічністю. "Я сміявся і плакав з любові до людей", — так підсумував Остап Вишня свій шлях у літературі.

Валентина ВОЛОШИНА,
член Національної спілки
журналістів.

Хрещена мати Остапа Вишні

Свою пам'ять бабуся передавала й мені. Слухачкою я виявилася слухняною, а розпитувати про якісь бо деталі ще не вміла.

Однією бувальщиною вона особливо дорожила й пишалася. Спогадами виринає з мого дитинства довоєнна Полтава, 1938—1940 роки. Тоді я вперше незвично, по-домашньому, почула про Павла Михайловича Губенка, письменника, нашого земляка, чародія гумору, народного мудреця і улюбленця простого люду, відомого як Остап Вишня.

У нашій квартирі, як і в усіх у ті роки, висіла "чорна таріль" — довоєнний гучномовець. І коли з нього оповіщали, що

їх руках носила немовля у церкву. Священик хлопчика назвав Павлом. А мене записав до церковної книги його хрещеною матір'ю". Тут бабуся вмовкала, поринаючи спомином у свої літа молодії, потім продовжувала: "Хороші люди були Губенки: добрі, щирі, веселі, роботящі. Та злидні ніколи не полишали їхньої хати. Дітки ж у них росли, як із води. Ось і Павлушко. Хто б подумав! Який розумний видався. А дотепністю, словом увесь у Параску. Недарма вона ще змалечку виділяла його з-поміж інших дітей".

І пізніше, коли родина Якименків переїхала до Гадяча, ще довго Марія Прохорівна під-

тримувала стосунки з кумами. Поступово життя пішло у кожного своєю колією, зв'язки обірвалися. А в пам'яті лишилися назавжди.

У вічність хрещена мати і її хрещеник перейшли одного місяця — у вересні. Її серце не витримало нищівного бомбардування Полтави ворожими літаками на підступах до міста в 1941 році. Павло Михайлович пережив її на п'ятнадцять років. Упокоївся теплого, залитого сонцем дня у Києві.

Про письменника Остапа Вишню залишено багато спогадів. Їхні автори писали, що сталінські репресії 30-х років минулого століття, які викосили цвіт української інтелігенції,